

*VGVZ-Symposium Met je voeten in de modder.
Geestelijk verzorger en ethiekondersteuning.*

26 juni 2017

ANGELINE VAN
DOVEREN

WORKSHOP:

DEUGDETHISCHE OEFENING

WAT GAAN WE DOEN?

- ▶ kleine inleiding: Aristoteles, vader van de deugdethiek

<https://youtu.be/hRx7fdbxNPI>

- ▶ toelichting deugdethische oefening
- ▶ aan de slag!

TOELICHTING OEFENING

- ▶ bewerking (verkorting) van: *Een aristotelische gespreksmethode voor moreel onderzoek van emoties**
- ▶ verkenning van emotie en de juiste positionering tegenover die emotie
- ▶ kan in een tweegesprek worden gedaan

* Dartel, H. van, Molewijk, B., *In gesprek blijven over goede zorg* (2014), 187 e.v., 323 e.v.

DEUGDETHISCHE OEFENING, STAP 1

- ▶ Concentreer je op een concrete situatie (=casus), waarin je een bepaalde emotie ervaart.
- ▶ Vertel de casus aan je gesprekspartner.
- ▶ Je gesprekspartner stelt *verhelderende vragen* over de casus. Doel is om gezamenlijk de emotie te benoemen, waar het om draait in de casus.
- ▶ Vervolgens helpt je gesprekspartner je bij het beantwoorden van de volgende vragen. Daarbij is het de bedoeling dat de extremen *ongegeeneerd* worden opgezocht:
  - ▶ 1. Wat zou je doen als je je volledig door de emotie laat leiden?
  - ▶ 2. Wat zou je doen als je de emotie negeert, of wegdrukt?
  - ▶ 3. Wat zou je doen als je de juiste houding tegenover de emotie hebt? Je staat hierbij in het midden tussen twee uitersten.
- ▶ Noteer alle drie de posities in steekwoorden.

DEUGDETHISCHE OEFENING, STAP 2

- ▶ Onderzoek *samen* de emotie:
  - ▶ Hoe sta ik tegenover de emotie in de situatie van toen?
  - ▶ Stond ik destijds in de middenpositie?
  - ▶ Wanneer heb ik een vrije houding tegenover die emotie?
  - ▶ Welke alternatieve handelingen in die situatie liggen het dichtst bij het midden?
  - ▶ Beide gesprekspartners noteren wat voor hem/haar de juiste houding is tegenover de emotie. Onderzoek vervolgens de verschillen en de overeenkomsten.

DEUGDETHISCHE OEFENING, STAP 3

- ▶ Wat staat ons te doen?
- ▶ Wat hebben we geleerd?
- ▶ Hoe was het om dit gesprek te voeren?

DANK VOOR UW
AANDACHT